

31 sierpnia 2007

Od nowego roku szkolnego - nowy kanon lektur

Od nowego roku szkolnego w szkołach obowiązywać będzie nowy kanon lektur szkolny - zdecydował w drugiej połowie sierpnia minister edukacji Ryszard Legutko nowelizując rozporządzenie w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół.

Od nowego roku szkolnego w szkołach obowiązywać będzie nowy kanon lektur szkolny - zdecydował w drugiej połowie sierpnia minister edukacji Ryszard Legutko nowelizując rozporządzenie w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół.

Rozporządzenie wejdzie w życie 1 września, ale lektury według zawartego w nim wykazu będą na razie omawiać tylko uczniowie w klasach pierwszych i czwartych szkół podstawowych, w klasach pierwszych gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych, czyli w pierwszych klasach trzyletnich etapów edukacyjnych. W pozostałych klasach lektury będą omawiane według dotychczasowego wykazu, do zakończenia etapu edukacyjnego.

Lista lektur znajdujących się w rozporządzeniu:

Szkoła podstawowa I etap edukacyjny (klasy I-III):

1. Utwory:

Hans Christian Andersen - Baśnie (wybór)
Władysław Bełza - Kto ty jesteś? Polak mały!
Jan Brzechwa - Akademia Pana Kleksa
Wanda Chotomska - Legendy polskie
Maria Konopnicka - O krasnoludkach i sierotce Marysi (fragmenty)
Hugh Lofting - Dokot Dolittle i jego zwierzęta
Astrid Lindgren - Dzieci z Bullerbyn
Kornel Makuszyński - 120 przygód Koziołka Matołka (księga I)
Alan Aleksander Milne - Kubuś Puchatek
ks. Jan Twardowski - Patyki i patyczki
Julian Tuwim - Wiersze dla dzieci: Lokomotywa, Słoń Trąbalski
inne wybrane utwory klasycznej literatury dziecięcej polskiej i światowej.

Szkoła podstawowa - II etap edukacyjny (klasy IV - VI):

1. Utwory:

Carlo Collodi - Pinokio
Wiktor Gomułicki - Wspomnienia niebieskiego mundurka
Irena Jurgielewiczowa - Ten obcy
Rudyard Kipling - Księga Dżungli
Józef Ignacy Kraszewski - Stara Baśń

Clive Staples Lewis - Opowieści z Narnii, cz.I Lew, czarownica i stara szafa
Kornel Makuszyński - Szatan z siódmej klasy
Lucy Maud Montgomery - Ania z Zielonego Wzgórza
Edmund Niziurski - Sposób na Alcybiadesa
Henryk Sienkiewicz - W pustyni i w puszczy
Alfred Szklarski - Tomek w krainie kangurów
ks. Jan Twardowski - Zeszyt w kratkę
Mark Twain - Przygody Tomka Sawyera
Juliusz Verne - W 80 dni dookoła świata
Stanisław Lem - Bajki robotów.

2. Baśnie, legendy, opowiadania i utwory poetyckie pochodzące z regionu.

3. Inne teksty reprezentatywne dla źródeł kultury europejskiej.

4. Wybrane przez uczniów i nauczyciela stosownie do możliwości o potrzeb uczniów: - utwory prozatorskie i poetyckie wprowadzające w polską tradycję i współczesność literacką,
- teksty reprezentatywne dla różnych rodzajów, gatunków i form artystycznego wyrazu, ze szczególnym uwzględnieniem utworów epickich, w tym odmian prozy fabularnej, literatury science fiction.

5. Teksty użytkowe, publicystyczne, popularnonaukowe, przedstawienia teatralne, filmy, sluchowiska radiowe, programy telewizyjne.

Gimnazjum:

1. Wybrane utwory z klasyki światowej: Biblia (w tym Pieśń nad Pieśniami, Hymn św. Pawła o miłości, Apokalipsa - fragmenty) Homer - Iliada lub Odyseja (fragmenty) Sofokles - Antygona
Pieśń o Rolandzie
William Szekspir - Romeo i Julia
Miguel Cervantes - Don Kichote (fragmenty)
Karol Dickens - Opowieść wigilijna
Antoni Czechow - Śmierć urzędnika
Antoine de Saint Exupéry - Mały Książę
Ernest Hemingway - Stary człowiek i morze.

2. Wybrane utwory z klasyki polskiej: Bogurodzica
Arkady Fiedler - Dywizjon 303
Aleksander Kamiński - Kamienie na szaniec
Melchior Wańkowicz - Ziele na kraterze
Miron Białoszewski - Pamiętnik z powstania warszawskiego (fragmenty)
Jan Kochanowski - pieśń: Czego chcesz od nas, Panie... oraz wybrane fraszki i treny
Ignacy Krasicki - wybrane bajki i jedna z satyr
Adam Mickiewicz - Ballady i romanse, Dziady cz. II, Pan Tadeusz (fragmenty)
Henryk Sienkiewicz - Krzyżacy
Aleksander Fredro - Zemsta
Bolesław Prus - Kamizelka
Juliusz Słowacki - Balladyna

Stefan Żeromski – Syzyfowe prace
Zofia Kossak-Szczucka – Bursztyny.

3. Wybór liryki XIX wieku, wybór poezji XX wieku (w tym utwory Krzysztofa Kamila Baczyńskiego, Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego, Zbigniewa Herberta, Marii Pawlikowskiej – Jasnorzewskiej, Kazimierza Wierzyńskiego, Jana Lechonia, Tadeusza Różewicza, Wisławy Szymborskiej, Czesława Miłosza, ks. Jana Twardowskiego).

4. Wybór nowelistyki XIX i XX wieku (w tym co najmniej jeden utwór pozytywistyczny).

5. Wybrane utwory współczesnej prozy polskiej i dramatu.

6. Wybrane utwory o dorastaniu, w tym powieści dla młodzieży (np. Małgorzaty Musierowicz lub Ireny Jurgielewiczowej).

7. Przykłady literatury regionalnej, wkład literatury regionalnej do ogólnopolskiej skarbnicy literackiej.

8. Przykłady literatury biograficznej i pamiętnikarskiej (Paweł Zuchniewicz – Wujek Karol. Kapłańskie lata Papieża Karolina Lanckorońska – Wspomnienia wojenne).

9. Wybrane z czasopism i prasy codziennej teksty publicystyczne, informacyjne, reklamowe.

10. Utwory zaproponowane przez uczniów i nauczyciela, w tym literatura popularna (co najmniej jeden w każdej klasie).

11. Inne składniki kultury (przedstawienia teatralne, filmy, słuchowiska radiowe, programy telewizyjne, przekazy ikoniczne, poezja śpiewana).

Szkoły ponadgimnazjalne – kształcenie w zakresie podstawowym:

1. Literatura polska: Bogurodzica w kontekście poezji średniowiecznej

Jan Kochanowski – pieśni, treny (wybór)

poezja baroku (wybór)

Piotr Skarga – Kazania sejmowe (wybór)

Ignacy Krasicki – Pieśń: Hymn do miłości Ojczyzny, satyry i liryki (wybór)

Stanisław Staszic – Przestrogi dla Polski (fragmenty)

Adam Mickiewicz – Konrad Wallenrod, Pan Tadeusz, Dziady cz. III

Juliusz Słowacki – Kordian

Zygmunt Krasiński – Nie-Boska komedia (wybrane sceny), Listy (wybór)

wybór poezji romantycznej (w tym utwory Adama Mickiewicza, Juliusza Słowackiego, Cypriana Kamila Norwida)

Bolesław Prus – Lalka

Eliza Orzeszkowa – Nad Niemnem

Henryk Sienkiewicz – Quo vadis, Potop

wybór poezji młodopolskiej

Stanisław Wyspiański – Wesele

Władysław Stanisław Reymont – Chłopi, tom I: Jesień

Stefan Żeromski – Ludzie bezdomni, Przedwiośnie

Maria Dąbrowska – Noce i dnie

Brunon Schulz – Sklepy cynamonowe (wybrane opowiadania)

Zofia Nałkowska – Granica
Sławomir Mrożek – Tango
Zofia Kossak-Szczucka – Pożoga
Tadeusz Borowski – Pożegnanie z Marią (wybrane opowiadania)
Gustaw Herling-Grudziński – Inny świat
Witold Gombrowicz – Ferdynand
wybór poezji XX wieku (w tym utwory Bolesława Leśmiana, Leopolda Staffa, Juliana Tuwima, Marii Pawlikowskiej – Jasnorzewskiej, Czesława Miłosza, Krzysztofa Kamila Baczyńskiego, Zbigniewa Herberta, Tadeusza Różewicza, Mirona Białoszewskiego, Wisławy Szymborskiej, Stanisława Barańczaka, ks. Jana Twardowskiego)
Jan Paweł II – Pamięć i tożsamość
Ryszard Kapuściński – Cesarz
abp Kazimierz Majdański – Będziecie Moimi świadkami...lub kardynał Stefan Wyszyński – Zapiski więzienne

2. Inne wybrane fragmenty prozy dokumentalnej (reportaż, dziennik, pamiętnik) i eseistycznej

3. Inne utwory zaproponowane przez uczniów i nauczyciela

4. Teksty kultury (adaptacje filmowe powieści i inne filmy, spektakle teatralne, utwory muzyczne, obrazy, słuchowiska, programy telewizyjne, teksty prasowe).

5. Literatura powszechna: Sofokles – Król Edyp

Horacy – wybór pieśni
William Szekspir – Makbet
Molier – Świętoszek
Johann Wolfgang von Goethe – Cierpienia młodego Wertera
Daniel Defoe – Robinson Crusoe
Fiodor Dostojewski – Zbrodnia i kara
Joseph Conrad – Lord Jim
C. S. Lewis – Listy starego diabła do młodego
George Orwell – Folwark zwierzęcy.

Szkoły ponadgimnazjalne – kształcenie w zakresie rozszerzonym:

1. Literatura polska: Jan Kochanowski – Treny

wybany dramat romantyczny Juliusza Słowackiego lub Zygmunta Krasińskiego
Henryk Rzewuski – Pamiętki Soplicy (wybór)
Stanisław Ignacy Witkiewicz -Szewcy (fragmenty)
Maria Kuncewiczowa – Cudzoziemka
Hanna Malewska – Sir Tomasz More odmawia
Wiesław Myśliwski – Kamień na kamieniu lub Antoni Libera – Madame
wybany utwór polskich pisarzy emigracyjnych (Andrzeja Bobkowskiego, Witolda Gombrowicza i Józefa Mackiewicza)
Włodzimierz Odojewski – Zasypie wszystko, zawieje.

2. Literatura powszechna: Dante Alighieri – Boska Komedia (fragmenty Piekieła)

Franz Kafka - Proces
Michaił Bułhakow - Mistrz i Małgorzata
Święty Augustyn - Wyznania (fragmenty)
Platon - Obrona Sokratesa.

3. Zaproponowany przez uczniów i nauczyciela utwór literatury polskiej, europejskiej lub światowej.

Źródło: <http://www.rzeczpospolita.pl/>